

Додаток 1
до рішення виконавчого
комітету
Менської міської ради
23 листопада 2021 року №

**ПРОЄКТ ПРОГРАМИ
РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ
МЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ
НА 2022 -2024 РОКИ**

м. Мена
2021 рік

ПАСПОРТ
Програми розвитку культури Менської міської територіальної громади
на 2022-2024 роки

Назва	Програма розвитку культури Менської міської територіальної громади на 2022-2024 роки.
Підстава для розроблення	Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про культуру»
Розробники Програми	Відділ культури Менської міської ради
Учасники Програми	Відділ культури Менської міської ради Фінансове управління Менської міської ради
Відповідальний виконавець	Відділ культури Менської міської ради
Мета Програми	Метою Програми є підтримка закладів культури, підвищення ефективності і модернізації їх діяльності, розробка та впровадження комплексу нових видів надання послуг та покращення якості існуючих послуг у закладах культури
Строк виконання	2022-2024 роки
Обсяги та джерела фінансування 2022-2024 роки	25632,28 тис. грн. з бюджету Менської міської територіальної громади 2022 рік - 10532,08 тис. грн. 2023 рік - 10077,80 тис. грн. 2024 рік - 5022,40 тис. грн.
Очікувані результати виконання	<ul style="list-style-type: none"> - створення ЦКП на базі КЗ «Менський будинок культури»; - створення умов для належного функціонування мережі закладів культури; - забезпечення просвітницької, виховної ролі національної культури; - збереження народних традицій та ремесел;

	<ul style="list-style-type: none"> - підвищення якості та доступності до послуг в сфері культури, покращення МТБ закладів культури для підвищення комфортності відвідувачів; - прискорення інтеграції української культури у світовий культурний простір, що сприятиме формуванню закладами культури позитивного іміджу громади.
Контроль за виконанням	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради

Загальні положення

Підготовка Програми розвитку культури Менської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (далі – Програма) зумовлена процесами модернізації національної системи культури в Україні. Необхідність змін галузі культури зумовлена змінами у суспільстві.

Програма визначає стратегічні пріоритети розвитку культури, визначає організаційні засади її реалізації, обґрунтовує ресурсні потреби. У ній враховано суспільні потреби населення щодо культурних послуг, розвиток інформаційних технологій, досягнення в галузі культурницьких новацій.

Реалізація Програми забезпечить створення сприятливих умов для здійснення комплексу організаційних та економічних заходів, спрямованих на підвищення ролі культури, історико-культурної спадщини та забезпечення населення культурними послугами на сучасному рівні.

Сфера культури Менської міської територіальної громади є складовою загальнодержавної системи культури. Вона включає культурно-освітні установи (КЗ «Менський Будинок культури» (24 філії), КЗ «Публічна бібліотека» (24 філії), КЗ «Менський краєзнавчий музей ім. В.Ф. Покотила», КЗ «Центр культури та дозвілля молоді»), які розташовані у межах Менської міської територіальної громади.

Керівництво функціонуванням і розвитком галузі культури здійснює відділ культури Менської міської ради.

На сьогоднішній день заклади культури Менської міської територіальної громади потребують модернізації матеріально-технічної бази, впровадження найсучасніших інформаційних технологій, оновлення інтер'єрів, наповнення фондів бібліотек соціально значущою літературою та періодикою, підвищення якості та доступності до культурних послуг.

КЗ «Менський будинок культури» з філіями – це найбільший комунальний заклад Менської міської територіальної громади в сфері культури, а також центр культурного розвитку міста Мена та Менської громади. Будинок культури введений в експлуатацію в 1950 р. Загальна площа закладу 2397,5 кв.м., велика глядацька зала (625,6 кв.м./600 місць), мала

глядацька зала (233,9 кв.м./198 місць), 2 танцювальних зали, 4 гримерні кімнати, 6 кімнат для гурткових занять та клубних формувань.

У Менському будинку культури, на даний момент, діє 19 клубних формувань, з них 8 колективів які носять звання «зразковий» та «народний». Колективи будинку культури беруть участь у сучасних конкурсах та фестивалях в галузі сучасної музики, виконавської майстерності, хореографії, циркового мистецтва, як в Україні, так і за кордоном. Капітального ремонту в приміщенні не проводилося з дня відкриття будинку культури.

Будівля КЗ «Менського краєзнавчого музею ім. В. Ф. Покотила» датується 1905 року побудови, на початку 1990-х було проведено реконструкцію даху, а саме поверх залізного даху покладено шиферне покриття. Нині дах починає протікати. Вікна були замінені в 50-х роках 20 ст. і також перебувають в аварійному стані. Музей щороку відвідують більше 5 тис. туристів, у тому числі іноземців. Щороку кількість туристів збільшується як мінімум на 2 тис.

Все це та багато іншого говорить про музей, як один із центрів розвитку туризму громади. Щоб збільшити привабливість закладу та покращити санітарно-гігієнічні умови праці слід провести реконструкцію даху, заміну вікон, реконструкцію ганку та встановлення пандусу для потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Художня галерея, що міститься на першому поверсі КЗ «Менський будинок культури», перебуває в застарілому, не естетичному вигляді. Кімната має перетворитися на сучасний виставковий зал. Слід створити сучасне освітлення, кріплення для картин, вітрини для змінних виставок, арт – резиденцій, майстер класів.

Народний музей у с. Стольне знаходиться в аварійному стані. Приміщення музею та експозиція потребують ремонту. В майбутньому музей може стати філіалом експозиції кераміки та історії села Стольне. Всі вище перелічені об'єкти несуть значний туристичний потенціал Менської громади і потребують капіталовкладень.

Туризм – це важливий аспект у розвитку економіки громади та її просуванні на теренах не тільки України, а й поза її межами.

Менська громада має чудові природні можливості для розвитку сільського та зеленого туризму. Але самого факту їх наявності замало. Для стимулювання такого туризму передбачається надання допомоги бажаючим зайнятися цією справою. У зв'язку із збільшенням туристичного потоку на територію нашої громади та бажанням місцевих жителів дізнатися про історію свого краю постала проблема мобільного пересування по історичним локаціям. Багато громадян через низку причин не мають змоги придбати велосипед, або їх велосипеди перебувають у поганому технічному стані.

До багатьох туристично привабливих об'єктів немає автомобільного чи автобусного сполучення. Саме пункт велопрокату та створення по маршрутах інформаційно-туристичних вказівників дасть можливість жителям громади і численним туристам екологічно чистим видом транспорту ознайомитись з туристичними принадами нашого регіону.

КЗ «Менська публічна бібліотека» з 24 філіями – це заклад, який запроваджує інноваційні форми і методи роботи і прагне йти в ногу з часом.

Основною метою закладу є вдосконалення і функціональне розширення діяльності даних закладів як інформаційних, краєзнавчих, соціокультурних та освітніх центрів для різних категорій населення, які сприяють створенню умов підвищення культурно – освітнього рівня громадян, і особливо молоді, на основі розвитку і зміцнення матеріально-технічної бази бібліотек.

Бібліотека є місцем проведення вільного часу читачів, простором для спілкування жителів громади та виконує виховну та освітню функції з молодшими користувачами бібліотеки.

Впровадження автоматизованої бібліотечної інформаційної системи «УФД/ Бібліотека» дасть можливість комплексної автоматизації бібліотеки, яка врахує всі виробничі цикли, що забезпечує, з погляду конкретної бібліотеки, максимально комфортний і адекватний доступ користувачів до фондів бібліотеки

Оскільки місто Мена є центром Менської міської територіальної громади на території якої проживає велика кількість дітей та молоді віком від 18 років. Завданнями представників органів влади є організація дозвілля дітей, молоді та інших верств населення, їх духовний, естетичний та культурний розвиток. Осередком такого розвитку є КЗ «Центр культури та дозвілля молоді», приміщення якого на даний час знаходиться у незадовільному стані та потребує ревіталізації з використанням енергозберігаючих технологій.

Оперативність надання послуг закладів культури знижується через проблемні питання, що існують у сфері культури: слабка матеріально-технічна база, забезпеченість приміщень сільських клубних закладів комп'ютеризованими робочими місцями з можливістю для відвідувачів закладів доступу до мережі Інтернет, через відсутність регулярного транспортного сполучення між населеними пунктами громади, важко забезпечити рівний доступ до культурних та мистецьких заходів, матеріальних та духовних надбань всім жителям громади. Через відсутність відповідного автотранспорту для аматорських та художніх колективів гостро стоїть питання їх переміщення по території громади в період проведення виїзних святкових заходів в місті або по території громади, а також питання участі у різноманітних фестивалях та конкурсах, які відбуваються в інших громадах, районах, та областях. Транспорт для виїзних концертних програм замовляється у перевізників, витрачаються кошти, які б пішли на розвиток колективів.

Модернізація галузі культури спрямована на підвищення якості надання відповідних послуг та формування єдиного соціокультурного простору. Це вимагає концентрації зусиль органів місцевого самоврядування, громадських організацій, направлених на зміцнення матеріально-технічної бази галузі культури, забезпечення відповідними кадрами, розробки та запровадження нових механізмів розвитку.

Менська громада активно бере участь в проєкті «Центри культурних послуг, як інструмент згуртованості громади», який реалізується Громадською організацією «Товариство дослідників України», за підтримки Швейцарії, яка надається через Швейцарську агенцію розвитку та співробітництва (SDC), у співпраці з Міністерством культури та інформаційної політики України.

Центри культурних послуг (далі ЦКП) – це багатофункціональні публічні простори, які забезпечать доступність населенню базового набору культурних послуг, створюють можливість в одному місці зібрати дорослих, дітей, молодь і людей старшого покоління аби всі охочі могли навчитися новому та вільно спілкуватися, також буде реальна можливість залучити бізнес до культурного розвитку. Це дасть можливість одночасно оптимізувати видатки на утримання громіздкої культурної інфраструктури, підвищити ефективність використання бюджетних коштів та створити такий культурний простір, який буде привабливим і комфортним для жителів громади та користуватимуться попитом і інтересом з їх боку. В ЦКП будуть створені різні типи культурних послуг: різнопланові гуртки та клуби за інтересами: антикафе, студії: художні, музичні, зал – трансформер, сувенірна лавка, туристичний інфраструктурний простір, виставкова галерея, мистецький дворик, студія звукозапису та ін. Реалізація даного проєкту в перспективі дасть можливість розпочати оновлення Менського будинку культури, зробити його сучасним, унікальним, з новими, цікавими формами роботи.

Щороку в нашій громаді проходить понад 100 культурних масових заходів: виставки, фестивалі, ярмарки, тощо. Наймасовішими з них є: Троїцький ярмарок, фестиваль гончарства «Куманець», фестиваль світла та розвитку музики «LuMena», еко-фестиваль «Медовуха-фест», спортивно-розважальний фестиваль «Богатир-FEST» ім. Т. Кореня. Крім того, проводяться традиційні місцеві, серед них: фестиваль Різдвяних Вертепів, Водохреща, Масляна, свято Івана Купала, День міста, День Незалежності, День Святого Миколая та Новий рік.

Разом із традиційними загальноміськими заходами, що вже започатковані, в найближчому майбутньому планується розширити фестивалі або тематичні свята. Для забезпечення якісного проведення заходів необхідно поновити звукопідсилюючу та освітлювальну апаратуру.

Закладам культури потрібна підтримка щодо матеріально-технічної бази, але лише з огляду на поставлені ними цілі та оцінку досягнутих результатів. Водночас потрібні заходи зі збільшення комфортності перебування в закладах культури як працівників, так і користувачів послугами, особливо в зимовий період. Сучасні попити громадян потребують підключення закладів культури до швидкісного Інтернету, створення біля них зони вільного WI-FI.

Всі ці аспекти зумовлюють необхідність прийняття Програми розвитку культури Менської міської територіальної громади на період до 2022- 2024 роки.

Зазначена Програма є комплексною та об'єднує всі напрями діяльності у сфері культури, передбачає удосконалення галузі культури, вироблення нової стратегії із врахуванням перспективи якісних змін.

Мета Програми

Метою програми є створення умов для реалізації державної культурної політики на території Менської міської територіальної громади, задоволення культурних потреб населення, створення умов для реалізації творчих здібностей жителів, збереження, відродження і розвиток народних художніх промислів, створення належних умов для охорони та збереження нематеріальної культурної спадщини, охорони та збереження пам'яток музейного фонду, підвищення ролі бібліотек як центрів культури, створення нових сучасних просторів для спілкування людей.

Основні завдання Програми

Забезпечення організаційних та економічних умов для подальшого розвитку культосвітньої та туристичної сфери громади.

Вдосконалення реалізації державної політики в сфері культури, розвиток існуючої мережі закладів культури, поліпшення стану матеріально-технічної бази, підвищення ролі закладів культури в соціально-культурному житті.

Відродження української та інших національних культур, мов, збереження культурних традицій населених пунктів громади.

Створення умов для розвитку аматорської народної творчості, популяризація кращих мистецьких надбань з населених пунктів громади, проведення різноманітних культурних проєктів, фестивалів і конкурсів, розвиток народної творчості та популяризація національних звичаїв і обрядів.

Естетичне та духовне виховання дітей та юнацтва, підтримка обдарованої молоді.

Поповнення бібліотечного фонду художньою та галузевою літературою; інформаційними ресурсами на паперових та електронних носіях, Інтернет - ресурсами.

Зміцнення матеріально-технічної бази бібліотеки для впровадження інноваційних форм роботи, що забезпечують вільний і рівний доступ користувачів до інформації.

Автоматизація бібліотечних процесів.

Розширення партнерських зв'язків і співпраці зі всіма зацікавленими особами і організаціями у підтримці та просуванні інформаційних послуг. Розвиток туристичної галузі.

Збільшення обсягів видатків на розвиток культури.

Організація роботи щодо забезпечення реалізації на території територіальної громади державної політики у сфері культури.

Формування засобами культури моральних та духовних цінностей, спрямованих на відродження та виховання патріотизму;

Спрямування культурно-просвітницької діяльності на залучення до активного духовного життя всіх вікових соціально-демографічних груп: дітей, підлітків, молоді, людей похилого віку;

Збереження та розвиток існуючої мережі закладів культури, її повноцінного функціонування в сучасних умовах.

Очікувані результати виконання Програми

Забезпечення умов для розвитку доступної та якісної системи культури в Менській громаді відповідно до вимог суспільства, запитів особистості та потреб держави.

Гарантування свободи художньої творчості, участь громадських організацій в культурному житті громади. Створення оптимальних умов для реалізації бібліотекою своїх соціальних функцій та підвищення її ролі як центру культури та інформації.

Створення центру культурних послуг на базі комунального закладу «Менський будинок культури». Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури, розрахованих на сучасні вимоги, розширення їх функцій, збільшення відвідуваності, вільний доступ жителів громади до інформаційних ресурсів. Збереження, відродження та подальший розвиток традиційних народних художніх промислів, збереження кращих зразків нематеріальної культури, охорони та збереження пам'яток музейних фондів. Забезпечення ефективного використання бюджетних коштів та залучення додаткових коштів з інших джерел, розбудова туристичної інфраструктури, сприяння інтеграції культури Менської міської територіальної громади у національний та світовий культурний простір.

Соціальний ефект реалізації Програми полягатиме у створенні, використанні, розповсюдженні, збереженні культурної спадщини та культурних цінностей і спрямований на забезпечення підвищення якості і доступу до них - передбачається приєднання закладів культури до мережі Інтернет придбання комп'ютерної та офісної техніки, автотранспорту для виїздів працівників культури та художніх колективів району та покращення їх гастрольної діяльності, створення нових туристичних об'єктів, збільшення обсягів надання платних послуг, що сприятиме зміцненню матеріально-технічної бази та подальшому розвитку діяльності закладів, підпорядкованих Відділу культури.

Терміни реалізації Програми 2022-2024 рр.

Джерела фінансування програми

Програма розвитку галузі культури реалізується в межах загального обсягу видатків, передбачених в місцевому бюджеті на відповідні роки, а також передбачає залучення позабюджетних коштів інвесторів, меценатів,

громадських фондів, інших юридичних і фізичних осіб, що не суперечить чинному законодавству України.

В додатку до Програми наведено перелік основних заходів Програми та орієнтовний обсяг їх фінансування.

Контроль за виконанням Програми

Безпосередній контроль за ходом реалізації Програми, цільовим та ефективним використанням коштів здійснює відділ культури Менської міської ради. Відповідальні виконавці Програми здійснюють обґрунтовану оцінку результатів її виконання та при потребі, розробляють пропозиції щодо доцільності продовження тих чи інших заходів, включення додаткових заходів і завдань, уточнення показників обсягів і джерел фінансування, переліку виконавців, строків виконання Програми.

Начальник відділу культури
Менської міської ради

Світлана ШЕЛУДЬКО